

K. R. Mazurski: Ochrona Środowiska. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 1992, ss. 131.

Od dłuższego czasu obowiązuje w programach studiów Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu przedmiot "Ochrona środowiska", będący wprowadzeniem do zoologii. Wrocławska Akademia Ekonomiczna nie jest może w tej mierze uczelnią wyjątkową, gdyż przedmiot "Ochrona Środowiska" prowadzi się na wielu kierunkach uniwersytetów i uczelni technicznych. W Akademii Ekonomicznej zdaje się to być jednak przedmiot wyjątkowy. Jak sam Autor pisze w przedmowie, w ramach kierunku Ekonomia i Organizacja Produkcji, prowadzi się specjalizację dotyczącą ochrony środowiska.

I tak chyba trzeba spojrzeć na ten skrypt — pod kątem kształcenia ekonomistów. W każdej przecież inwestycji w ochronie środowiska występują nie tylko zagadnienia techniczne, ale również ekonomiczne. Tych ostatnich nie sposób właściwie usadowić bez posiadania minimum wiedzy z zakresu środowiska naturalnego, przyrody, miejsca człowieka, głównych czynników zewnętrznych i źródeł zanieczyszczeń.

Tytuły, treść i zakres poszczególnych rozdziałów:

- Jedność przyrody – środowisko,
- Człowiek i środowisko,
- Zanieczyszczenie środowiska,
- Szczegółowe możliwości ochrony środowiska,
- Rozwój ochrony środowiska,
- Sozioekonomika,

są właściwie wyważone, a podany materiał nauczania jest łatwo przyswajalny, napisany językiem prostym i jasnym. Oczywiście jest to materiał tylko ogólny, niejako szkic, niewystarczający do specjalizacji; można nawet powiedzieć — pozycja popularno-naukowa. Ale mamy tu zapewne do czynienia tylko z podbudową wykładu, zaś ponad 100 pozycji cytowanej literatury i 38 pozycji literatury zalecanej do dalszego i pogłębionego studiowania zostało dobrane starannie.

Nie jest to więc pozycja przeznaczona dla profesjonalistów z dziedziny inżynierii sanitarnej czy ochrony środowiska, ale recenzent sądzi, że spełnia ona dobrze swoją rolę wśród studiujących nauki ekonomiczne. Taki cel przyświecał Autorowi i wierzę, że cel ten zostanie osiągnięty.

E. S. KEMPA

GOSPODARKA ODPADAMI NA WYSYPISKACH

Gospodarka odpadami na wysypiskach. Praca zbiorowa pod redakcją E. S. Kempy; Arka Konsorcjum, Poznań 1993; ISBN 83-85060-57-X, ss. 160, cena 150 tys. zł.

Książka stanowi zbiór autoryzowanych i uzupełnionych referatów wygłoszonych na symposium szkoleniowym, które odbyło się w Poznaniu, w maju 1992 r. 13 referatów, przygotowanych przez znanych w kraju specjalistów z dziedziny gospodarki odpadami, można połączyć w trzy zasadnicze grupy tematyczne:

1. Referaty ogólne, dotyczące różnych aspektów gospodarki odpadami, przedstawiające:

- stan, potrzeby i zagrożenia w zakresie gospodarki odpadami,
- krajowy kompleksowy system organizacyjno-techniczny gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i przemysłowych PREKO-ZG,
- zasady przebudowy systemu gospodarki odpadami w Polsce,
- gospodarka odpadami w województwie katowickim.

2. Referaty poświęcone zagadnieniom składowania odpadów na wysypiskach, prezentujące w szczególności:

- zasady i kryteria wyboru lokalizacji wysypisk,
- zasady i warunki składowania odpadów przemysłowych na wysypiskach komunalnych,
- zasady projektowania i eksploatacji wysypisk komunalnych i przemysłowych,
- rozwiązania techniczne uszczelniania, ujęcia odcieków i odgazowania złoża odpadów,
- tendencje rozwoju wysypisk i zmiany ich funkcji w zintegrowanych systemach gospodarki odpadami.

3. Finansowanie inwestycji w ochronie środowiska ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki odpadami.

Książka wypełnia częściowo lukę na polskim rynku wydawniczym, jaka występuje od wielu lat po wyczerpaniu nakładu podręcznika akademickiego "Gospodarka odpadami miejskimi" autorstwa profesora Edwarda S. Kempy.

W ostatnich latach obserwuje się narastające zainteresowanie władz samorządowych i administracji lokalnych możliwościami prawidłowego rozwiązania problemu usuwania i unieszkodliwiania odpadów. Powstają nowe wysypiska o różnym standardzie technicznym i różnych zabezpieczeniach środowiska przed emisją szkodliwych substancji. Brak krajowych wytycznych budowy i eksploatacji wysypisk nie sprzyja ujednoliceniu wymagań dotyczących przede wszystkim rozwiązań uszczelniania podłoża, ujęcia i odprowadzania gazu, gospodarki odciekami itp.

Wysypiska są nieodzownym elementem wszystkich systemów gospodarki odpadami, gdyż pomimo stosowania różnorodnych procesów utylizacji i przerobu odpadów, pewna ich część nie jest przydatna do dalszego wykorzystania i wymaga deponowania na wysypiskach. Zmienia się jednak rola i miejsce wysypisk w tych systemach, z jedynych obiektów przyjmujących odpady surowe (wysypiska–reaktory) na obiekty zlokalizowane na końcu całego zintegrowanego systemu i przyjmujące do składowania jedynie odpady nieaktywne, nieuciążliwe dla środowiska (wysypiska–ostateczne magazyny).

Książka przedstawia aktualne informacje, dane techniczne oraz przepisy prawne (krajowe i zagraniczne) związane ze składowaniem odpadów. Dzięki temu jest ona przydatna dla szerokiego grona odbiorców, dla projektantów, przedstawicieli samorządów gminnych, administracji państwowej i samorządowej oraz studentów wyższych uczelni. Dzięki szerokiemu i kompleksowemu ujęciu omawianych zagadnień książka stanowi zamkniętą całość przydatną także dla osób nie zajmujących się profesjonalnie odpadami. Jest to szczególnie istotne ze względu na występujące liczne nieporozumienia i niepokoje społeczne związane z lokalizowaniem nowych wysypisk, wynikające często z braku dostatecznej i fachowej informacji. Książka w znacznym stopniu wypełnia tę lukę.